

اِفْتِضَا سِلَامِي

قسمت سی ام

آیت الله حسین نوری

۱- نگرشی به بحران گرسنگی و سوء

تغذیه در کشورهای استعمارزده

هر سال ۴۰ میلیون نفر انسان از گرسنگی می میرند تا زندگی بر اقلیت غارتگر جهان لذت بخش تر شود آمار مرگ و میر ناشی از سوء تغذیه و گرسنگی تنها در سال ۱۹۸۰ قریب ۵۰ میلیون نفر بود. رقمی بالاتر از کشتگان جنگ های اول و دوم

جهانی !!

روند افزایش فقر و گرسنگی در دنیای بحران زده کنونی چنان است که گفته اند:

«در صورت ادامه سلطه استکبار جهانی در سال ۲۰۰۰ (۱۶ سال دیگر) هزار میلیون نفر در فقر کامل بسر خواهند برد» بعبارت دیگر اگر وضعیت بد غذایی که در طول ۲۰ سال گذشته وجود داشته ادامه یابد تا سال ۱۹۸۵ رقم افراد گرسنه دو برابر خواهد شد و این فاجعه قرنی است که تنها اکتبر ۱۹۸۱ آن «جامعه اقتصادی اروپا یک میلیون تن مواد غذایی را نابود کرد» تا کاهشی در بهای محصولات غذایی ایجاد نشود!

۲- پاکستان فقیر و تسلیحات مدرن

اخیراً اولین سه شکاری اف ۱۶ آمریکائی به پاکستان تحویل داده شدند، طبق قرارداد منعقد با ایالات متحده آمریکا در ماه ژوئن ۱۹۸۲ بزودی چهار دستگاہ از این نوع که مشابه می باشند که ارزش آمریکا به آنها مجهز است به پاکستان واگذار خواهند شد. ایالات متحده آمریکا یک کمک اقتصادی ۳/۲ میلیارد دلاری جهت تأمین هزینه خرید تسلیحاتی پاکستان به این

«اسلام» به این منظور از استقرار عدالت اجتماعی سخن می گوید و اصول و موازین مخصوصی را در زمینه اقتصاد مطرح می کند که همه مردم از مواهب موجود در جهان و نعمت های خداداد بطور عادلانه استفاده کنند و دارای زندگی ای باشند که در آن افراط و تفریط، اسراف و تبذیر، و اختلاف فاحش طبقاتی وجود نداشته باشد و از فقر و بیکاری و مضیقه اقتصادی اثری و خبری در جامعه بزرگ بشری دیده نشود و فاجعه ای بنام گرسنگی در جهان انسانی وجود نداشته باشد.

اینها مسائلی است که جز با حاکمیت قوانین اسلام و اجرای اصول اقتصاد اسلامی هرگز حل نخواهد شد. زیرا اصولاً در اسلام هیچ ننگ اجتماعی بالاتر از این نیست که عده ای معدود آنقدر داشته باشند که مواهب و نعمت های خدا را حیف و میل کنند و یا در راه تولید و فروش سلاحهای مخرب و هموار ساختن راه استعمار و استثمار و سلطه های طاغوتی خرج کنند و عده دیگری یا حتی یکفرد از انسان از تأمین احتیاجات حیاتی خود عاجز و ناتوان باشد.

اکنون قبل از تعقیب بحث سابق که در رابطه با گرسنگی مطرح گردید در این آمار که مشتی از خروار است دقت بفرمائید:

دراهریشه کن

ساختن فقر

فاجعه بزرگ بشریت

کشور اعطا کرده است. مشبّد نیروی هوایی پاکستان با این شکاریها مدرنترین سیستم های تسلیحاتی را در اختیار خواهد داشت.

این شکاریهای جدید در زمانی که پاکستان تحویل داده می شوند که این کشور در وضعیت نامساعدی بسر می برد همانطور که خبرگزاری فرانسه در این رابطه می نویسد «زمستان امسال، پاکستان دیگر قادر به تأمین برق انرژی حرارتی و براه انداختن چرخ کارخانه های خود نیست».

در شهرهای بزرگ خاموشی حکمفرما است و تنها کسانی که گله و شکایت چندانی از این وضعیت ندارند فروشندگان شمع و چراغ نفتی می باشند. «در کراچی» پایتخت اقتصادی پاکستان «صنعت» برای سومین سال متوالی با قطع مکرر جریان برق و کاهش فشار گاز روبرو است دولت نظامی بهیچوجه در پی یافتن راه حلی برای مسائل و مشکلات کشور ۸۰ میلیون نفری که یکی از فقیرترین کشورهای جهان محسوب می شود و مردم آن در شرایط اسف باری بسر می برند نیست ۷۰٪ درصد از مردم پاکستان فقط به ۲۰٪ از خدمات

عمومی دسترسی دارند. سطح آموزش و پرورش و بهداشت در این کشور بسیار پائین است و شمار افراد باسواد در آن به ۲۰٪ می رسد که یکی از پائین ترین ارقام اقتصادی در جهان محسوب میشود.^۲

سرکوب، فقر و فلج اقتصادی مهاجرت عظیم فقیرترین کارگران و همچنین ماهرترین آنها را بویژه به سوی کشورهای حوزه خلیج فارس در پی داشت.

پاره ای از کشورهای سرمایه داری چون ایالات متحده آمریکا و ژاپن با مشاهده سودی که می توانند از بکار گماشتن کارگران به جیب بزنند صنایع چندی را در این کشور مستقر نموده اند.

این مسائل مانعی بر سر راه روند واقعی صنعتی شدن کشور ایجاد کرده و ابعاد وابستگی اقتصاد ملی را افزایش می دهد.

۳- آمریکای لاتین و فقر اقتصادی

کاراکاس خبرگزاری جمهوری اسلامی:

بگزارش بانک توسعه قاره آمریکا از

۱۲۰ میلیون نفر جمعیت فعلی کشورهای

آمریکای لاتین ۲۶ میلیون نفر بیکارند و اکنون بزرگترین مشکل آمریکای لاتین گرسنگی و سوء تغذیه می باشد از سوی دیگر در طول سال گذشته ذخائر ارزی کشورهای آمریکای لاتین دوازده میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار کاهش یافت که در ۴۰ ساله اخیر بی سابقه بوده است. این در حالی است که در همین مدت تنها دو میلیارد و هفتصد میلیون دلار وام در اختیار کشورهای این منطقه گذاشته شده است.

اینها نمونه بسیار کوچکی است از انعکاس «فقر» این فاجعه عظیم بشری در سطح جهان که در نتیجه عدم توجه به مکتب اقتصادی پیامبران بزرگ الهی (ص) بوجود آمده است.

ما بمنظور ارائه عوارض زیانبار «فقر»، یکی از مظاهر آنرا که مسأله گرسنگی است مطرح ساختیم و محرومیت حدود ۸۵ درصد مردم دنیا از آن دسته از مواد غذایی لازم و حیاتی را که فقدان یا حتی کمبود آنها زیانهای جبران ناپذیری بر سلامت و زندگی بشر وارد می آورد را شرح دادیم و بطور کلی آن مواد را تحت عنوان «مواد پروتئینی» و «مواد معدنی» و «ویتامین ها» در آوردیم و بحث خود را

مشروحاً در باره مواد پروتئینی پایان رساندیم و مقداری هم در باره مواد معدنی بحث نمودیم اکنون با توفیق خداوند متعال دنباله بحث:

زیاتهای کمبود «فسفر»

یکی دیگر از مواد معدنی که در مسأله فقر غذایی و گرسنگی مخفی نقش مهمی دارد «فسفر» است. «فسفر» بیش از تمام مواد دیگر در بدن انسان پخش شده و هسته اصلی همه بافتها را تشکیل می دهد و در واقع جزء مکمل استخوانها است اما مسأله این است که آثاری که حاکی از کمبود این ماده معدنی باشد بسیار مخفی است زیرا «فسفر» در ترکیب بیشتر مواد خوراکی تقریباً از هر نوع که باشد پیدا می شود و هر کس با هر نوع رژیم غذایی (در صورتی که غذا در اختیار داشته باشد) روزانه مقدار کافی از آن را به بدن خود می رساند منتها نکته جالب و مهم اینجا است که کمبود این ماده بزبان و خسارت خود را بطور غیر مستقیم بر افراد و سلامت زندگی آنها وارد می آورد.

بدین معنی در مناطقی که خاک آنها دچار فقر ماده «فسفر» است تربیت احشام بخوبی صورت نمی گیرد و با پدید آمدن این اشکال در امر دامداری، احشام که طبیعی ترین منابع پروتئین هستند کمیاب یا احیاناً نایاب می شوند و مردم آن نواحی بخاطر کمبود «فسفر» دچار فقر مواد پروتئینی می گردند.

اهل تحقیق می گویند در کشورهای گوناگون کنگو ترانسوال و آفریقای جنوبی، فقر علوفه و علیق از لحاظ «فسفر» موجب توقف رشد و یا سبب ایجاد بد شکلی استخوان و انحطاط حیوانات می گردد.

در اینگونه مناطق که خاک آنها دچار فقر «فسفر» است تربیت احشام

بسیار دشوار و گاه حتی غیر ممکن می شود و در آن نواحی، فقط به علت فقدان فسفر تولید خوار بار هم صورت نمی گیرد و مردم از این لحاظ در فقر و گرسنگی می مانند ملاحظه می کنید که کمبود یک ماده معدنی کار را بجائی می رساند که مردم بعضی مناطق از پروتئین های حیوانی و حتی خوار بار هم محروم می شوند و در فقر شدید غذایی دست و پا می زنند.^۱

کم خونی بیماری مصیبت بار فقیران

دیگر از مواد معدنی که برای سلامت و تعادل و ترمیم دستگاههای بدن انسان نقش حیاتی دارد «آهن» است دانشمندان می گویند: که انسان بالغ، روزانه بین ۱۶ تا ۱۷ میلیگرم (هزارم گرم) آن لازم دارد. آن دسته از مواد غذایی که از منابع

اصلی و طبیعی آهن محسوب می شوند هم ریشه حیوانی دارند و هم ریشه گیاهی، در مورد گیاهان مقدار آهن موجود آنقدر متفاوت و مختلف است که نمی توان روی آن با دقت و اطمینان حساب کرد بطوری که پژوهشگری بنام «یسون» در سال ۱۹۴۱ ثابت کرده است که میزان آهن موجود در «کاهو» بر حسب زمینی که در آن کاشته شده است از یک میلیگرم تا ۵۰ میلیگرم تفاوت می کند.

اما مهم ترین منابع تأمین آهن، خوراکی های حیوانی است که در درجه اول عبارتند از ماهیچه دل و قلوه و جگر و تخم مرغ و متأسفانه اینها موادی است که اکثریت عظیمی از مردم بدانها دسترسی ندارند و بسیاری از افراد شاید ماهی یکبار هم از آنها نمی توانند تغذیه کنند.

باید دانست که دستگاه بدن انسان به آهن احتیاج شدیدی دارد و بویژه از آن برای ساختن ذره «هموگلوبین» که با

گلوبول های قرمز آغشته است و در ساختمان خون نقش مهمی دارد استفاده می کند.

از این رو عادی ترین و رایج ترین نظاهر کمبود و فقر آهن در بدن انسان، بیماری معروف و خطرناک «کم خونی» است که خود از نارسائی مقدار «هموگلوبین خون» ناشی می شود.

به گفته دانشمندان بولوزیست نخستین مورد گرسنگی خاص آهن در ماههای اولیه زندگی کودکان دیده می شود و این نتیجه فقیر بودن شیر مادر آنها از لحاظ «آهن» است چنانکه چند سال پیش ثابت شده که ۵۰ درصد از کودکان محله «ایست اند» یعنی محله فقیرنشین لندن، در طی نخستین سال زندگی دچار «بیماری کم خونی» بودند و بعد از آن به این نتیجه رسیدند که کم خونی حاصل از فقر آهن در مواد غذایی نزد افراد بالغ نیز به اندازه بیماری کمبود کلسیم رواج و شیوع دارد.

باید باین نکته نیز توجه داشت که متأسفانه تظاهرات و عوارض کمبود آهن در مناطق فقیر و در میان ساکنان نواحی گرمسیر استوائی بیش از هر جای دیگر دیده می شود زیرا محیط آنها قادر نیست آهنی را که برای جبران طبیعی مصرف گلوبول ها لازم است تأمین کند چرا که مناطق گرمسیر استوائی برای تولید محصولات حیوانی که در عین حال منابع غنی پروتئین و آهن هستند آمادگی و استعداد کافی ندارند.

و بدین ترتیب نوع زمین و آب و هوای مناطق گرمسیری موجب پیدایش و دوام گرسنگی مزمن مواد آهن و بیماریهای «کم خونی» است.

۱- روزنامه اطلاعات ۱۳۶۲/۲/۲۲.

۲- کیهان ۱۳۶۲/۱/۱۱.

۳- اطلاعات ۱۳۶۲/۶/۲.

۴- انسان گرسنه ص ۸۹.